

Lokal utvecklingsplan för Hovmantorp

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

UTVECKLINGSPLAN FÖR ETT ATTRAKTIVT HOVMANTORP

Bakgrund till utvecklingsplanen

EU-projektet BALTSURD - Town and Regional Analyses

”Framtiden finns i Hovmantorp - liksom den finns överallt där det finns människor som vill något”

Så inleddes Länsstyrelsens projektrapport som presenterades under vintern 2003/2004. Syftet var att fästa uppmärksamhet på viktiga frågor för samhället och målet var att väcka till diskussion. Vad behövs för det goda livet i Hovmantorp? Vad skall man vara rädd om och vad kan man satsa på att utveckla?

Rapporten pekade på de starka sidor som finns i Hovmantorp: ett tryggt och lugnt samhälle, vackert beläget med trivsamma, lummiga villaområden där det är bra för barn att växa upp med idrottsföreningen som sammanhållande. Svaga sidor var ett otydligt centrum där det saknades en central samlingsplats. Som hot nämndes att Hovmantorp var en pendlingsort av ”sovstadskaraktär” med ungdomsflykt pga bristen på aktiviteter. Rapporten pekade på olika möjligheter bl.a. att satsa på aktiviteter för ungdomar och att förstärka ett centrum.

Nedläggning av glasbruket

Senare under samma år kom beskedet om nedläggningen av Sandviks Glasbruk. Det var Hovmantorps i särklass största ”turismagnet” men finns inte längre. Det fick till följd att besökarna uteblev - affärer, caféer och restauranger miste sin sedan länge så ”självklara” kundkrets av glasbruksturister. Hovmantorp var inte längre en del av Glasriket. Turisterna kör numera förbi Hovmantorp – det krävs krafttag för att få besökarna att återvända.

Erfarenheter från tidigare utvecklingsarbete

Projekt för ett allaktivitetshus

Under 2004 bildades föreningen Allhall i Hovet och syftet vara att arbeta för tillkomsten av ett allaktivitetshus för att öka utbudet av fritidsaktiviteter och göra det mer attraktivt att leva och bo i Hovmantorp. Allhallprojektets syfte var att skapa en central mötesplats i samhället för unga och gamla, för kultur och idrott, en mötesplats som bidrar till att bromsa utflyttningen och även kan påverka människors beslut att flytta till Hovmantorp och Lessebo kommun.

Allhallen uppfördes med stor ideell arbetsinsats och ekonomiskt stöd från Lessebo kommun, EU Mål2 Södra och 600 andelsägare, som består av föreningar, företag och privatpersoner. Anläggningen stod klar för invigning i november 2007.

Allhallen var ett nyskapande projekt - det hör inte till vanligheterna att den här typen av anläggningar byggs på privat initiativ av ideella krafter. En gång i tiden byggdes landets Folkets Hus med ideella krafter och idrottsföreningarna har historiskt manat sina medlemmar till hjälp med bygge av idrottsanläggningar. Allhallprojektet skiljer sig från dessa då det hade ett gränsöverskridande engagemang mellan föreningar som representerar en stor bredd i verksamheter, åldrar, kön och politisk inriktning, alltifrån ABF, Folket Hus och politiska föreningar till teater- och idrottsföreningar, den lokala företagarföreningen samt PRO.

Denna typ av gränsöverskridande gräsrotsmobilisering var nyskapande för såväl Hovmantorp som för Lessebo kommun som helhet, där bruksandan av tradition varit starkt tongivande.

Parallell satsning med Hopp i Hovet

Medan Allhallprojektet fokuserade på de *boende* i samhället så genomfördes under samma tid ett annat projekt med stöd från landsbygdsprogrammet - projektet Hopp i Hovet - som fokuserade på att öka Hovmantorps attraktionskraft för *besökare* och man arbetade för att en del av besöksströmmen till Glasriket ändå skulle svänga av från 25:an och in till Hovmantorp genom bl.a. förbättrad skyltning och information, förstärkning av samhällets centrum, försköning med blommor och planteringar, röjning utmed sjön för att öppna upp mot vattenspegeln och utveckling av strandpromenaden för att knyta samman samhällets centrum med campingplatsen. Projektet fick senare en uppföljare som har arbetat med ljussättning och ljusaktiviteter.

Dessa tidigare projekt har kompletterat varandra eftersom de på ett konkret sätt har arbetat med Lessebo kommuns ödesfrågor – **hejda utflyttning, öka inflyttningen och utveckla turismen.**

Vilka ska genomföra utvecklingsarbetet

Föreningen Attraktiva Hovmantorp avser att söka projektmedel och genomföra det planerade utvecklingsarbetet.

Föreningen Attraktiva Hovmantorp

Under vintern 2008/2009 började man i ett nätverk diskutera idéer och former för att fortsätta utveckla bygden. Vi bjöd in Länsstyrelsen för att få en grundläggande information om de olika stödmöjligheter som erbjuds. Under våren bildades sedan en utvecklingsgrupp, som fick namnet Attraktiva Hovmantorp.

I september 2009 deltog vi i ett upptaktsmöte som Länsbygderådet höll för projektet LISA, som syftar till att ta fram lokala utvecklingsplaner för den egna bygden. Den nya utvecklingsgruppen har därefter träffats vid ett antal tillfällen under året som gått för brainstorming och formulering av en lokal utvecklingsplan.

Föreningen Attraktiva Hovmantorp är en allians mellan femton föreningar med olika verksamheter och inriktningar, som genom att gå samman på olika sätt ska verka för utveckling av sina verksamheter, samarbeta i olika arrangemang och aktiviteter och därigenom skapa ett ännu bättre utbud av fritidsaktiviteter till förmån för boende och besökare i samhället. Om många drar åt samma håll blir lasset lättare och avsikten är att ta upp stafettpipen efter de tidigare projekten i arbetet att öka attraktionskraften i Hovmantorp.

Föreningarna som står bakom Attraktiva Hovmantorp är Fiskeklubben Spinn, Hovmantorps GOLF, Hovmantorps Tennisklubb, Hovmantorps Segelsällskap, Hovmantorps företagarförening Abbakuse, Folkets Husföreningen, Sågvikens Båtklubb, Hovmantorps Dragkampklubb, Gympafolket, Allhall I Hovet, Hovmantorps Musikkår, Hovnarrarna, Hovmantorps Golförening, Friluftsförbundet och Musik i Glasriket.

Föreningen har under året parallellt med arbetet med utvecklingsplanen startat upp ett avgränsat projekt, som syftar till att utveckla ett koncept för idrottsläger med Allhallen och Folkets Hus som nav – en plats där man kan få träning, mat och övernattningsplatser på en och samma plats under samma tak. Syftet i det projektet är att utveckla idrottsturismen.

Flera utvecklingsbollar finns i luften och föreningen formulerar här en långsiktig utvecklingsplan som innefattar flera av samhällets friluftsområden och ett flertal fritidsaktiviteter. Visionen är ett gott liv i Hovmantorp och medlemmarna är villiga att gemensamt satsa på att påverka och utveckla Hovmantorp. Genom en bredare ansats, med gemensamma kunskaper och kollektiva insatser tror vi att nya möjligheter kan utvecklas.

Närmast berörda föreningar i utvecklingsplanerna

Direkt berörda föreningar är Hovmantorps Segelsällskap, Hovmantorps Tennisklubb, Friluftsförbundet, Sågvikens Båtklubb och fiskeklubben Spinn. Alla berörs dock i den bemärkelsen att Hovmantorps utveckling angår oss alla.

En annan berörd aktör är den under våren nyutträdde arrendatorn på Gökaskratts Camping och vi har därför etablerat ett samarbete med honom. Förutom campingmöjligheter finns en stugby med tio stugor som är en viktig del i helheten. Campingen har haft problem under ett antal år med sjunkande kvalitet som följd, men den nye arrendatorn har arbetat hårt nu under en tid för att lyfta, förbättra, måla och på olika sätt förbättra servicen för campinggästerna.

Önskad situation 2015

Besöksströmmen har åter tagit vägarna till Hovmantorp – ett samhälle vackert beläget intill sjön Rottnen men också nära till skog och mark. Det finns nu många anledningar att svänga av 25:an – en attraktiv campingplats som ligger alldeles intill sjön, ett stort utbud av fritidsaktiviteter och sportaktiviteter av olika slag med flera sommarläger och tävlingar.

Utvecklingsidéer och geografiskt verksamhetsområde

Centralt beläget i Hovmantorps samhälle – mellan järnvägen och sjön Rotten - finns ett ca 900 meter långt grönområde, där större delen hyste Widerströms Sågverk fram till mitten av 1990-talet. Efter sågverkets flyttning till nybyggda lokaler i samhällets utkant har strandområdet så sakteliga sanerats och tagits i bruk för andra ändamål. Arbetet påbörjades av frivilliga krafter för ca 15 år sedan och fortsatte under projektet Hopp i Hovet. En båtklubb har etablerat sig på området. En strandpromenad, en gång- och cykelväg, har kommit till stånd och är idag flitigt använd av hovmantorpsborna. Senast har Hovmantorps Segelsällskap etablerat sig, anlagt en brygga och tagit över två äldre, kvarstående trähus för att använda dessa till förråd och båt-förvaring. De gamla trähusen är nu renoverade och är en prydnad för strandområdet.

Det krävs dock ett helhetsgrepp för att göra detta friluftsområde runt den inre delen av viken till något verkligt attraktivt - en pärla i centrala Hovmantorp - som därtill ligger i nära grannskap med Gökaskratts camping. Genom samarbete mellan flera föreningar kan detta bli verklighet.

- Röjning längs hela inre viken för att skapa/öka sjöutsikt
- Bänkar och rastmöbler
- Grillplatser på utvalda platser
- Minitennisbanor vid Sågviken
- Trädäck för fiske nära vattentornet och den gamla ångbåtsbryggan
- Utveckla aktiviteterna i Sågviken med segling sommartid, isjakt vintertid, uthyrning av båtar, uthyrning av kanoter
- Bra skyltning och information vid båda tillfarterna till området – dels österifrån, dels västerifrån
- Öka möjligheterna till att anordna fritidsaktiviteter såsom:
 - Tennis – tävlingar i minitennis, kombinerat tennis- och seglingsläger
 - Fiske – fisketävlingar, hyr fiskeguide, prova olika typer av fiske, fiskeläger
 - Segling – segelskola, hyr segelbåt, bygg din båt, seglingsläger, seglingscafé sommartid
 - Strandpromenaden – tipspromenader, årligt strandlopp, strandpromenadens dag

Syfte och målgrupp

- Utvecklingsarbetet syftar till att ta tillvara de idéer och visioner som finns om hur det goda livet ska kunna levas
- Bidra till ökad livskvalitet för de människor som bor i Hovmantorp
- Öka antalet turister i Hovmantorp
 - Fler ska svänga av från 25:an
 - Fler ska komma till Hovmantorp för att campa, segla, handla, fika, äta, träffas och trivas...
- Öka antalet invånare i Hovmantorp
 - Sprider ringar på vattnet – om attraktivt att leva och bo så bidrar det till ökad inflyttning

Vi måste skapa nya ”dragplåster” för att locka människor till Hovmantorp – turistströmmarna har tagit andra vägar efter glasbruket lades ner. Det behövs flera ben att stå på - vi måste utveckla ett antal turistmagneter som lockar nya kategorier människor till Hovmantorp. Det behövs åtgärder för att stötta det näringsliv som är beroende av besökare – butiker, kaféer, restauranger och campingen.

Samtidigt skapar projektet samhörighet – tillsammans vill vi verka för en positiv utveckling i Hovmantorp, vilket även påverkar Lessebo kommun som helhet. Vi vill ta vara på den lokala kraften, de kreativa idéerna och den lokala kunskapen. Vem skapar vår framtid? Vem löser problemen? Det är vi själva – tillsammans! Genom gemensamma satsningar vill vi skapa optimism och framtidstro - vi vill utveckla samhället för att långsiktigt stärka attraktionskraften, öka antalet besökare, öka antalet övernattningar och även bidra till ökad inflyttning i Hovmantorp.

Det är lika viktigt att de boende i Hovmantorp upplever samhället som ett attraktivt samhälle som fortlöpande utvecklas och erbjuder attraktiva fritidsaktiviteter av olika slag – de blir därigenom de bästa ambassadörerna för den egna bygden. Detta sprider ringar på vattnet – om det är attraktivt att leva och bo på en plats så bidrar det till ökad inflyttning. En ökad inflyttning är dessutom en förutsättning för att få bibehålla servicen i vårt samhälle.

Mål med utvecklingsarbetet

Utveckling av strandpromenaden

Målet är att utveckla strandpromenaden och fritidsområdet i den inre delen av viken för att satsa på en palett av fritidsaktiviteter för olika målgrupper till nytta och nöje för såväl fastboende som besökare på campingen. Strandpromenaden – eller sjörundan som den kallas i folkmun - binder ihop den östra och den västra delen av samhället. Sjørundan binder också ihop campingplatsen vid Gökaskratt med de centrala delarna av Hovmantorp och gångavståndet till centrum med kafé, restaurang och butiker är endast några hundra meter, då man går strandpromenaden. En attraktiv passage från campingen till centrum kommer därför att bli ett starkt plus.

Närheten till sjön och naturen är en tillgång för såväl boende som besökare på campingen. Tidigare projekt påbörjade arbetet på sjörundan, men det återstår fortfarande ett parti där ungskog och uppväxande sly hindrar sjöutsikten. Ett omfattande röjningsarbete behöver genomföras efter stranden för att skapa sjöutsikt och öka vattenspegeln.

Området utvecklas och blir mer attraktivt med fler soffor längs promenaden, rustika rastmöblemang och grillplatser på utvalda ställen.

Ett attraktivt sjöliv i norra delen av sjön Rottnen

Ett ökat antal aktiviteter på och i anslutning till fritidsområdet i inre viken skall locka fler besökare till Hovmantorp. Segelsällskapet har en mindre brygga i dagsläget men behöver utöka med en större brygga för att sjösätta alla sina båtar samt en sjösättningsramp för segeljollar. En altan på sjösidan utmed den ena byggnaden och ett enkelt "segelkafé" ska ge plats för samling och gemenskap. Med full verksamhet planerar segelsällskapet att anordna såväl segelskola, segelläger som segeltävlingar. Det finns planer på att arrangera en insjöcup med nära publikplatser och med Gökaskratt som centrum. Kombinerade segel- och tennisläger är en annan idé som tillför även campingen attraktioner. Vind är bra för segling men inte för tennis – man seglar när det blåser och spelar tennis då det är vindstilla. Alla dessa evenemang tillför fler övernattande turister på Gökaskratt såväl i stugbyn som på campingplatsen.

Utveckling av fisketurismen

Fisket är en outnyttjad resurs som fiskeklubben Spinn vill utveckla tillsammans med Attraktiva Hovmantorp. De vanligast förekommande fiskarna i Rottnen är abborre, gädda och gös. Rottnen kan erbjuda bra fiske. Här finns allt - bra fiskevatten, lugn miljö, stugor och båtuthyrning plus en aktiv förening. Dessutom är gäddfisket mycket bra med gott om stora individer. Målet är att öka fiskerelaterad turism och öka försäljningen av fiskekort.

Fiskeklubben har funnits i snart 50 år och efter generationsskifte i styrelsen finns det nu planer på nya aktiviteter, fiskeläger med övernattnig i klubbstugan och ytterligare fiskeaktiviteter riktade till barn- och ungdomar med flera tävlingar sommartid i mete som exempelvis marknadsmete längs "sjörundan". En bra fiskeplats finns vid den gamla ångbåtsbryggan och för att skapa fler bra, handikappanpassade fiskeplatser finns planer på att bygga ett ca 25 m långt trädäck längs stranden en bit från den gamla ångbåtsbryggan.

Den nye arrendatorn vid Gökaskratts Camping är också inriktad på utveckling av fisketurismen – han har tillgång till stugor för övernattnig och fiskeklubben kan erbjuda fiskeguider med lokal kunskap. I ett samarbete mellan fiskeklubben och campingarrendatorn kan campinggästerna också erbjudas möjlighet att fiska i klubbens båda dammar med ädelfisk. Campinginnehavaren har för avsikt att satsa långsiktigt och planerar att dessutom bygga vinterbonade stugor för att kunna förlänga säsongen och marknadsföra vinterfiske/isfiske.

Samarbete för mervärde

Fiskeklubben och segelsällskapet har ett samarbete på gång – fiskeklubben har en stuga lite längre ut i viken söder om Hovmantorp. Vid seglingsläger eller andra seglingsaktiviteter kan deltagarna göra "strandhugg" vid stugan, lägga till vid fiskeklubbens bryggor och samlas runt grillen för att laga sin mat.

Presentation av utvecklingsidéerna

Föreningen Attraktiva Hovmantorp har vid ett flertal tillfällen presenterat dessa utvecklingsidéer och fått positiv respons

- *Presentation av Attraktiva Hovmantorp och dess syfte och mål inför den samlade kommunledningen*
- *Möte med verksamhetsledaren från Leader Småland Sydost på plats i Hovmantorp med orientering om Attraktiva Hovmantorp*
- *Möte med enheten Arbete & Integration för information om utvecklingsidéer samt diskussion om möjlighet till kommunal/offentlig medfinansiering i eventuellt EU-projekt*
- *Presentation för Näringslivskontoret om framtidsfrågor, idéer mm*
- *Möte och genomgång av planerade åtgärder med arbetsnamnet "Attraktiva Hovmantorp" för gata- & parkchefen på Tekniska förvaltningen*
- *Möte och presentation på Länsstyrelsen av projektidén "Attraktiva Hovmantorp" samt diskussion runt medfinansieringsmodell*
- *Information och presentation inför hela Tekniska nämnden på ett nämndsammanträde om olika planer i tänkt utvecklingsprojekt "Attraktiva Hovmantorp"*
- *Möte med tekniske chefen samt ordförande i tekniska nämnden för detaljplanering*

Kostnader för utvecklingsarbetet samt finansiering

Beräknade kostnader

	Beskrivning	Belopp
Investeringar	Sjösättningsramp för små segeljollar	55.000
	Ny brygga – inköp bryggsektioner	42.000
	Y-bommar – inköp 15 st bommar	67,500
	Segelaltan – material, virke, skruv	15.500
	Kafé/kiosk för servering av fika – material, virke, skruv, färg mm + utrustning, kylskåp, kaffebryggare mm	35.000
	Ny-/tillbygge av förråd för åror och flytvästar till båtuthyrningen – takmaterial, virke, skruv, färg mm	10.000
	Ny-/tillbygge av hus för mulltoa – takmaterial, virke, skruv, färg mm (mulltoan finns redan)	10.000
	Sommarvattenledning till segelkaféet från intilliggande fastighet på Storgatan	5.000
	Indrag av el - material mm för dels för mulltoan, dels för segelkaféet	20.000
	Ny-/tillbygge typ carport 18 x 5 meter för vinterförvaring av båtar – takmaterial, virke, skruv, färg mm	30.500
	Rustika sittmöbler, soffor och bänkar	32.000
	Grillplatser - cementrör, grillgaller, sittbänkar av grovt tillyxat timmer	10.000
	Minitennisbanor på före detta skate-boardplattan	22.500

	Handikappanpassat trädäck främst för fiske från land, men även tilläggsplats för båtar vid segeltävlingar mm - 25 m långt – material, virke, skruv mm	35.000
	Vattenledning till fiskeklubbens Spinns klubbstuga	50.000
	Utrustning för kartläggning och utmärkning av sandbankar (jollegrund)	20.000
Övriga kostnader	Skyltar, information, marknadsföring samt aktiviteter för barn och ungdomar	40.000
Arbetskostnad	Röjning, markarbeten, byggnation av altan, förråd mm, snickeri, målning mm	500.000
Summa kostnader		1.000.000

Finansiering

Finansiering	Belopp kronor
Projektstöd	500.000
Medfinansiering Lessebo kommun	500 000
Summa finansiering	1.000.000

Övergång till ordinarie verksamhet

Enligt planerna skall utvecklingsarbetet vara genomfört till sommarsäsongen 2011 med full verksamhet på fritidsområdet runt den inre delen av viken. Då alla planerade investeringar är gjorda kan verksamheterna finansiera sig själva. Underhåll av bryggor och annan material kommer att bekostas via den löpande verksamheten och aktivitetsavgifter från deltagare.

Vi har även etablerat kontakter med ett antal lokala aktörer samt kommunens turistbyrå för att diskutera möjligheterna till marknadsföring av aktiv semester med attraktivt sjöliv, vattensport, fiske, bad och andra aktiviteter som fungerar som extra dragplåster, då besökande turister söker stugor, camping- eller vandrarhemsboende i trakten.